

Om Lofotfiskeriet

Mar 1870.

Under 19 September er for S. M. Kongen fremlagt følgende af Døpshyndschejen ved Lofotfiskeriet, Kapitanlieutenant Olsen, afgivne Beretning om Lofotfiskeriet 1870.

Herved har jeg den Ære at afgive den i min Instruks paabudne samlede Beretning om afvigte Vinters Lofotfiske samt om Døpshyets Virksomhed under samme.

Naar Veiret i Aarets sidste Maaneder falder roligt og med Kulde, ansees dette i Almindelighed blandt den fiske Almue som Tegn paa, at Fiske i større Mængde vil støde under Land i Vestlofoten, og dersom Fisket skulde staa til ogsaa i Ostlofoten, at dette da vil tage sin Begyndelse senere end sædvanligt. Avigte Vinter var østlig Vind med kunns faa og korte Afbrydelser med sydlig Vind og mildt Veir den fremherskende ligesaa Slutningen af November og indtil henimod Midten af Februar, og som af det Efterfølgende vil erfares, indtraf det ogsaa, at Fisket i hele Ostlofoten østenfor Hopen slog saagodt som aldeles Feil, hvorimod det i Vestlofoten faldt rigere end Tilfældet har været de sidste 12 Aar.

Uagtet man allerede ved Nytaarstider og tilbøls ogsaa tidligere havde formærket Skrei ved de fleste Bær i Vestlofoten og ved Henningsvær, varede det dog til Midten af Januar inden man fik Fiske paa Nedstaber, som udsattes østenfor sidstnævnte Sted. Omtrent til samme Tid formærkedes Skrei jaavel i Ostnæssfjorden og Raftfundet som — efter hvad der er mig berettet —

ogsaa paa flere Steder mellem Narstøenen og Tjelfundet og navnlig i Kanstadfjorden.

I den første Halvdeel af Januar var der allerede fiskeet Noget af Hjemfolkene i Vestfjorden og de enkelte fremmede Fiskere, som saa tidligt havde søgt derhen. Ved Januar Maanedes Udgang var det saaledes almindeligt i Mossenæs, Sørvaaen og Na, at hver Mand havde et Udbytte af 1 Tønde Lever. Fra Værø fiskeedes paa den Tid ogsaa godt, og flere havde der et Udbytte af indtil 2 Tønder Lever pr. Mand. Naar undtages ved Henningsvær, hvor Fiskere fra de nærmestliggende Distrikter tidligt pleie at søge hen, blev der da i Vestfjorden Intet fiskeet.

Skjønt Veiret faldt gunstigt for Rejsen til Vestfjorden, var det dog senere end almindeligt, at Almue fra fjernere Egne i noget større Mængde begyndte at indfinde sig i Distriktet. Hertil bidrog vel væsentligst de mod Slutningen af forrige Aar i Senjen, Vesterdaalen og paa Helgeland faldende rige Sildefiskerier, hvilke — navnlig i Nasvær — ikke sluttede før ved Midten af Januar, og dels ogsaa det Torskfiskeri, som paa flere Steder indtraf efter Sildefiskets Ophør. Navnlig var det Tilfælde, at der i Berg og Torfken og ind paa Vaagsfjorden blev drevet et godt Torskfiske fra Inletider af. Ved Midten af Marts tral dette Fiske sig indover Solbergfjorden, og indtil Midten af April fiskeedes der i det Hele taget meget godt. Endel Fiskere især fra Jøstad og Trondenes begav sig atter hjem for at deltage i dette Fiske mod Slutningen af Februar. Det var ogsaa først ved denne Tid, at den fremmede Almue kunde siges nogenledes at være samlet i Fiske-distrikterne, og som sædvanligt vedbleve Efternølere at indfinde sig endnu meget senere.

Den Almue, som pleier at søge til Værene paa Flaadstads og Mossenæsø, var tilstede noget før Midten af Februar og omkring den 20de vare Henningsvær, Stamfjund, Ure og Balsfad paa det Nærmeste fuldt belagte.

Nogle faa Kjøbefartøier ankom i Slutningen af Januar og Begyndelsen af Februar; Mængden indfandt sig som sædvanligt i Slutningen af Februar og i Begyndelsen

af Marts og søgte da især til Henningsvær, Stamfjund og Stene.

Til Skraaven og især til Svobær og Østnæsffjorden søgte fra Fiskets Begyndelse ikke saa faa Vaade, men da Fisket paa disse Steder var yderst misligt, var det kun enkelte af dem som dreve Søen. Endel begav sig snart til de vestligere Vær, hvorfra der indløb gode Fiske-tidender, men Mange bleve i Paavente af Fiske liggende til først i Marts; omkring den 7de var hele Almmen flyttet fra Skraaven. Fra Svobær begave — som før anført — nogle Fiskere nordensfra sig hjem i Slutningen af Februar for at deltage i Fisket paa Vaagsfjorden; under deres Ophold i Vestfjorden havde de ikke engang haft Medstaber i Søen. Først omkring 10de Marts og tilbels endnu senere begav den i Østnæsffjorden og Svobær tilbageliggende Almue sig til de vestligere Vær, hvor den imidlertid kom for sent til at gjøre noget Fiske; for mange af dem, som vare bestemte paa at reise til Finmarksfisket, blev Opholdet i Vestfjorden kortvarigt, og de reiste hjem med et yderst ringe Udbytte.

Til Værene mellem Svobær og Henningsvær var den 21de Januar ankommet omtr. 180 Vaade mest med Liner, hvilket Antal henimod Midten af Februar foregedes til 800, ligesom henimod 70 Kjøbefartøier da havde søgt til Værene paa denne Strækning. Paa Grund af de flette Udfigter til Fiske i Vestfjorden og da gode Efterretninger indløb vestensfra, flyttede enkelte Fiskere allerede i Begyndelsen af Februar til Henningsvær, Stamfjund og Stene. Noget større Flytning foregik dog heller ikke fra disse Vær førend i Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts; dels hindrede nemlig stormende Veir Rejsen vestover, dels næredes endnu Haab om Fiske østenfor Henningsvær og endelig frygtede ogsaa Mange for Mangel paa Husrum i de stærkt belagte Vær paa Vestvaags. Den 10 Marts var der kun omtr. 50 Vaade tilbage østenfor Henningsvær, hvilket vistnok for en lang Aarrække er det mindste Vaadetal, som i denne Fiskets bedste Tid har ligget i Værene paa den nævnte Strækning. Fisket var ogsaa yderst misligt eller for Intet at regne.

jaa kuns jaa Fiskere udjatte deres Redskaber før henimod Midten af Marts, da en Forandring til det Bedre indtraadte navnlig ved Høpen og Orsnæs. Endel Fiskere jøgte ved Efterretningen herom tilbage til disse Vær, jaa Baadernes Antal atter forsøgedes til noget over 200. Den 24 Marts begyndte man at fiske godt ogjaa østenfor Høpen til henimod Esvolver og enkelte Baade gjorde endog rig Fangst, men Fisket begyndte snart igjen at aftage; den 8 April var det atter meget ubetydeligt, og det ophørte ganske den 12 April.

Som sædvanligt havde Fiskere fra de nærmeste Distrikter allerede i Aarets første Uge søgt til Henningsvær og den 1ste Februar var der ankommet omtr. 600 Baade og 50 Kjøbefartøier. Paa de jaa Garn, som udjattes før 5te Februar, var Fangsten ubetydelig, men fra denne Dag af forsøgedes den, og Garnfisket fortsattes i Februar og det meste af Marts Maaned med en vistnok noget uejvn, men dog for de fleste Baades Vedkommende i Regelen meget god Fangst. Denne gik oftere op til 1200 Stkr. Fisk og derover pr. Baad og varierede ganske for Størsteparten af Baadene i Almindelighed mellem 100 og 700 Stkr. Efter den 20de Marts aftog Garnfisket stærkt, imedens dog Fangsten enkeltviis ligetil den 7de April kunde være indtil 850 Stkr. pr. Baad. De først ankomne Baade begyndte tidligt i Januar at fiske med Natliner, men Fangsten var ubetydelig og dreiede sig i Regelen om 100 Fisk, sjeldnere gik den op til 250 Stkr. pr. Baad. Henimod Midten af Februar blev Linefisket noget bedre, men en højere Fangst end 500 vides kun naaet af et Par Baade. For Mængden af Linefiskerne blev Udbyttet derfor mindre tilfredsstillende. Af væsentlig Betydning er selvfølgelig Agnets Bestaaenhed, men selv for hjem, der var forsynet med de bedste Sorter, Skjæl og fersk Silb, var Fisket ingenlunde jevnt og godt. Da fersk Silb desuden var meget vanskelig at bekomme og Garnfisket — som ovenfor anført — slog godt til, søgte flere Linefiskere at skaffe sig Garn og ombyttede Linerne med disse. Nogle Fiskere fra Tbestad reiste endog hjem for at afhente deres Garnudrustning. I Ugen mellem 6te og 13de Februar

begyndte Dybsagnfisket med en Fangst af indtil 100 Fisk, dog noget mindre for de fleste Baade. Et for dette Slags Brug meget hinderligt Veirlik i den øvrige Del af Februar og tildels i Begyndelsen af Marts foraarjagede, at det saagodtjom ganske ophørte indtil 9de Marts, fra hvilken Tid det atter blev drevet med en Fangst fra 20 Stkr. indtil henved 300 pr. Baad. I Slutningen af Marts tog det atter af og efterat det i den første Uge af April havde givet et gennemsnitligt Udbytte af 50 Stkr. pr. Baad, ophørte det næsten aldeles. Dagliner bleve kuns forsøgsviis anvendt af enkelte Baade midt i Marts, men uden heldigt Resultat.

Som sædvanligt benyttede Linefiskerne i Regelen den østlige Deel af Havstrækningen omkring Henningsvær, hvorimod Garnfiskerne holdt sig vestligere. Dette varierede dog meget, da der ved hvert af Redskaberne snart fiskeedes bedst paa "Strømmen", snart "op", snart "ind", og undertiden langt vestpaa Havet. Noget egentligt "Strømmefiske" blev der heller ikke i Vinter, hvorimod mange Garn og Dybsagnbaade i længere Tid fiskeede godt paa Havstrækningen ud for Stamjund og Stene. Fiskerintet i det Heletaget ved Henningsvær at have været meget bevægelig under dette Fiske, thi det var sjeldent, at der fiskeedes godt paa samme Sted flere Dage efter hinanden. Redskaberne bleve tildels allerede tidligt i Fisket satte noget fra Bunden, hvilket tilsyneladende havde stor Indflydelse paa Dagsfangsten. Omkring 26 Marts ophørte den til Finmarken bestemte Almue at drive Søen, ligejom endeel flyttede vestover. Ved April Maanedes Begyndelse var omtrent den halve Almue afreist. Den 12te laa kuns ca. 50 Baade tilbage, men da man nogle Dage forinden var begyndt at fiske særdeles godt paa "Strømmen", bleve endel Baade liggende tilbage efter Paaste, og disse vedbleve at fiske godt ligetil henimod Slutningen af April.

Til Finhavn og Derne var den 22de Januar ankommet 10 Baade, til Stamjund 124, til Stene 34 og til Ure 70; de fleste vare hjemmehørende i de nærmestliggende Distrikter og havde tildels drevet Fiskeriet fra Nytaar med et Udbytte af indtil 1 Tonde Lever eller

noget derover pr. Baad. I Begyndelsen af Februar indfandt mange fremmede Fiskere sig og mod Slutningen af denne Maaned gik Baadenes Antal i de nævnte Vær op til henimod 700. I Begyndelsen af Marts, da den østenfor Høningsvær liggende Almue begyndte at opgive Haabet om Fiske der, strømmede en stor Mængde Baade derfra til de ovenfor nævnte Vær. Baadantalet i Stamjund alene gik da op til over 700 med 3500 Mand's Besætning. Mod Slutningen af Marts begyndte Almuen at begive sig dels tilbage til Ostlofoten og dels til Finmarken. Fra Fiskets Begyndelse var den almindelige Fangst 50 à 100 Stkr. pr. Linebaad, enkeltviis op til 300, og ved Stamjund og Stene var Fisket nogenlunde jævnt tiltagende, hvorimod det ved Ure paa denne Tid faldt mindre helbigt, saa at endog enkelte Baade flere Dage ikke satte deres Redskaber for at spare Agnsild. Henimod Slutningen af Februar blev Fisket bedre især med Garn, saa at det ikke saa sjældent indtraf, at Baadene ikke kunde rumme al den Fisk, som stod paa Redskaberne. Allerede tidligt gav Garnfisket ved Stamjund og Stene, der tog sin Begyndelse den 10 à 12 Februar, et godt Udbytte, og den hele Fiskeetid igjennem fikledes godt med dette Slags Redskab, idet det gennemsnitlige Dagsudbytte i Regelen var fra 300 til 400 Fisk. I Begyndelsen af Marts blev Almuen overmaade talrig, men samtidigt faldt Garnfisket mindre, og mod Slutningen af Marts — efter som Næsterne bleve fortere — indtraadte en kjendelig Tilbagegang i det daglige Udbytte. Sidst i Februar blev Fisket meget bedre ved Ure og i første Halvdel af Marts var det særdeles rigt saavel med Garn som Linc. I den sidste Tid var Fisket mere ujævnt, skjønt dog fremdeles meget godt, saa at Udbyttet for dette Værs Vedkommende iaar var langt bedre end i et Middelsaar; det antoges endog, at et saa godt Fiske som iaar ikke er faldt ved Ure i de sidste 15 à 20 Aar. Ved Finhavn, Skokkebovig og Valbergssø var Fisket mindre end ved Stamjund, hvortil ogsaa bidrog, at Fisken stod langt fra Land, saa at de derliggende Fiskere havde lang Vej til de bedre Fiskepladse. Den 7de eller 8de April var Garnfisket paa den heromhandlede

Strækning saagodt som ophørt, men saavel med Nat- som Dagliner vedblev man at fiske til Paaske, og enkelte Hjemfolk fortsatte vel endog efter denne Tid.

Bed Midten af Januar begyndte Hjemfolket at fiske ved Balsstad og omkring den 22de var den fremmede Almue, som pleier at søge dertil — især Hadsjel- og Begøværinger — for Størstedelen ankommet. Ved Maanedens Slutning henlaa i Balsstad ca. 130, i Rufsffjord 80, i Brandsholmen og Sandsjund 50 Baade; henimod Midten af Marts, da Fiskere østenfra kom tilflyttende, gik Baadantalet op til henimod det Dobbelte. Det var den almindelige Mening blandt Fiskerne, at der udenfor Rufsffjord og Balsstad den hele Vinter stod en ganske usædvanlig stor Mængde Fisk under Land. Fiskemassen var næsten ligestor over hele Havet fra tæt under Land til en Mil og derover paa Søen, og der mærkedes ingen Forskjel paa Fangstens Størrelse enten man satte Redskaberne ved Bunden eller 20 Favne fra samme. Udbyttet af Fisket i Værene paa Strækningen fra Urebjerget til Nesland var meget godt, naaget Veiret i det Hele taget ikke var isynderlig gunstigt; i 33 Dage holdt det nemlig samtlige Baade iland og desuden var der 11 Dage, paa hvilke Trækning og Udsætning kun delvis kunde finde Sted. Da der paa denne Strækning hovedsagelig drives Lincfiske, var Mangel paa god Agnsild en væsentlig Hindring for Bedriften, hvilket dog især gik ud over den senest tilflyttede Almue. Da Fisken var meget fed, havde det vistnok været fordelagtigere ogsaa her at ombytte Anglerredskaberne med Garn, thi de saa Garnfiskere, som vare tilstede paa Balsstad, gjorde i Regelen rig Fangst. Da de ved Siden af Garnene ogsaa benyttede Linc og tildels vare Samfiskere med Lincfiskere, kan imidlertid Garnfiskets Udbytte ikke nviagtigen opgives. For de Lincfiskeres Vedkommende, som havde stadigt Tilhold i Balsstad og Brandsholmen, kan Gjennemsnitsudbyttet antagelig ansættes til 15 Tønder Lever pr. Baad; for Rufsffjord og Sandsjund kan det derimod neppe sættes høiere end til 12 Tønder. For de tilflyttende Fiskeres Vedkommende var Udbyttet meget forskjelligt og kan antagelig anslaaes til 4½ Tønde Lever

pr. Baad. Ogjaa paa denne Strækning vedvarede Fisket ualmindelig længe, ligejom Fisken den hele Tid holdt sig jevn af Størrelse og leverholdig. Først i Begyndelsen af Mai ophørte Fisket ved Balstad; de fremmede Fiskere vare dog som sædvanligt allerede hjemreiste omkring den 14 April, efter hvilken Tid Fisket drevs af Hjemfolk.

Ved de vestligste Bær var Fisket i Begyndelsen ubetydeligt; 20 til 60 Stykker Fisk var den almindelige Fangst, medens der enkelte Søveir naaedes 120 Stykker og derover; i Februar Maaned blev Fisket noget bedre. Da Fisken var usædvanlig fed og man frygtede for, at Linefisket af denne Aarjag vilde blive misligt, udrustede en stor Deel af Hjemfolkene, som nu i flere Aar udelukkende have benyttet Liner, sig med Garnbrug, og med dette Slags Redskab gjordes i sidste Halvdeel af Februar og første Halvdeel af Marts meget god og tildels rig Fangst, navnlig fiskebets godt den 11, 23 og 26 Februar, 4, 16 og 17 Marts, idet en Fangst fra 350 til 750 pr. Baad var almindelig. Fra Slutningen af Februar slog ogjaa Linefisket godt til og i hele Marts og April Maaned fiskebets jevnt godt og tildels rigt jaavel med Garn som Natliner saa ofte Veiret tillod Fiskerne at komme paa Søen, i den sidste Tid dog udelukkende med sidtævnte Redskab. Store Fisketjngder antoges af Almuen at have staaet under Land til de fleste Tider af Fisket udenfor Flakstads og Mostenæsø. Udbyttet for Almuen i Bærene dersteds maa anses for meget godt, og endnu større skulde det blevet, dersjom der stadig havde været god Agnsild at erholde, men da Forsyningen fra Begyndelsen af var ringe og Tilførselen utilstrækkelig, var Manglen til flere Tider meget følelig og til stor Hindrer for Fiskeriet Drift. Istedetfor Sild benyttedes en ikke ubetydelig Deel Kraakstjæl jaaveljom "Borting" eller Fiskemaver. Daglinefiske drives ikke saalangt Vest. De fleste fremmede Fiskere forlode Bærene fra Reine og vestover i Ugen efter Paaske, dog bleve endel liggende tilbage i Sørvaagen, hvilke tilligemed Hjemfolkene fiskebets meget godt ligetil nogle Dage ud i Mai Maaned. Den 23 April var den almindelige Fangst endnu 150 à 250 pr. Baad, enkeltviis 500

Stykker, men den 4 Mai var den ved Sund kun 60 Stykker.

Saaavidt det kunde bemærkes var Antallet af de til Finmarken bestemte Fiskere i Vinter mindre end tidligere; den 22 Marts ophørte de fleste af dem at drive Lofotfisket. I de nærmest paafølgende Dage begav en stor Deel af den nordensfor hjemmehørende Almue sig fra de vestlige Bær tilbage til Ostlofoten for efter der at have klareret at begive sig dels til Finmarken og dels til Hjemstederne. Hjemmod Paaske forlod Størstedelen af den nordensfor Lofoten hjemmehørende Almue Distriktet.

Af den her givne Fremstilling af Fiskets Gang fremgaer det, at Hovedfisket denne Vinter foregik foruden ved Hemningsvær især i Vestlofoten og navnlig ved Stamjund og Stene, hvor den største Almue var samlet, hvorimod der jaagodtjom intet Fiske saldt østenfor Høpen eller paa de Steder, hvor det nu i en længere Periode har flaaet bedst til. Uagtet Fisket ved Stamjund og Stene i det Hele taget var af langt større Betydning end paa mange Aar har været Tilfældet, saldt det dog ikke i Vinter saa jevnt rigt eller gav saa stor daglig Fangst som i den tidligere Periode i Aarene mellem 1844 og 1857, da Hovedfisket ligejom i Vinter saldt i Vestlofoten. Maaeste har dette for nogen Deel sin Grund i at man var usforberedt paa, at Fisket skulde tage denne Vending, og derfor var mindre vel udrustet med Garn og større Baade, hvilket navnlig var Tilfældet med Hjemfolkene, der efterat det tidligere store Garnfiske ophørte ikke har vedligeholdt sit Garnbrug, men foretrukket at bruge Liner og mindre Baade. En medvirkende Grund var vel ogsaa, at Flerheden af Fiskere, som uvante til at ro Fisket paa denne Strækning, ikke havde al ønskelig Erfaring til at finde til de bedste Fiskepladje. Det maa nemlig antages i Vinter at have været Tilfældet ligejom i den tidligere Vestlofotperiode, at de største Fiskemasjer have standjet sine Indsig ved Eggen udenfor Vestlofoten, istedetfor som ellers at følge denne videre østover. Ved Fiskets Begyndelse viste Fisken sig kun meget sparsomt paa den sædvanlige Dybde af 40 à 50 Favne, medens nogle af de driftigere Fiskere i Begyndelsen

af Februar, begunstigede af trygt Veir, jøgte Egbacken og der gjorde rig Fangst. Imidlertid tiltog Fisket opover Bunden indtil 350 à 500 i Sættet, hvoraf man sluttede, at Fiskemassen nu havde søgt nærmere Land. Dette viste sig dog at være feilagtigt; thi ved videre Forsøg paa Eggen af Fiskere, som havde deltaget i det tidligere store Bestlofsfiske, gjorde disse en Fangst af 1000 à 1200, medens den større Flerhed vedblev at fiske nærmere Land med mindre og ujevne Fangst. Bestensfor Stene eller fra Ure-
hjerget og vestover hynes Fiskemassen at have fordelt sig mere, da derstedes overalt fiskeedes bedre nærmere Land.

Ogsaa ved Henningsvær var det Tilfældet, at de Garnfiskere, som i Regelen gjorde det bedste Fiske, vare dem, der satte deres Redstaber paa Eggen. Forst mod Slutningen af Fisket eller henimod Midten af April hynes ikke ubetydeligt Fisk at have sejget op paa Siemsostrømmen, hvor der tidligere saagodtsom Jntet var fisket.

For Ostvasskjordens Bedkommende blev der ligesom de foregaaende Aar fra Fiskets Begyndelse i Henhold til Fiskeovens § 11 udstedt Forbud imod at bruge Garn indenfor en Linie tværs over Fjorden noget indenfor Vaterfjord og Folsfad. Forbudet blev imidlertid ganske orkesløst, da Fisket i Fjorden den hele Tid var saa ubetydeligt, at Garnbaade ikke søgte dertil.

Efter derom fremsat Begjering blev Havet ud for Drøvaag, Drønaes og Hopen delt mellem Brugerne af Garn og Natline paa den sædvanlige Maade i Teiger ud fra Landet. Som Følge af det saagodtsom ganske feil-
slagne Fiske paa denne Strækning blev der ikke Anledning til Erfaring om, hvorvidt Delingen i Lengden vilde af Fiskerne blevet anseet for tjenlig, og da Almuen som meldt allerede i Begyndelsen af Marts for Størstedelen drog andetsteds hen, blev Delingen kort derefter ophævet.

Af endeel Linefiskere i Stamjund blev ogsaa under dette Fiske fremsat Begjering om at faa udvist et Stykke af Havstrækningen ud for Været til udelukkende Brug for Natliner. For at komme til Rundsflab om hvilket Havstykke der hensigtsmæssigt burde vælges samt om hvorvidt der fra Garnfiskernes Side gjordes lignende Fordringer,

jammenkaldtes et Møde af 6 Høvedsmænd for Garnbaade og ligeaa mange for Linebaade. Uagtet de tilstedeværende Garnfiskere paa det Bestemteste protesterede imod enhver Deling af Havet, saandt jeg mig dog dels for at tilfredsstille Linefiskerne og dels for at man kunde faa Anledning til at forjage om den af Linefiskerne attraaede Forjoining vilde bevirke nogen Forbedring for disses Bedkommende besværet til at bestemme, at der skulde udlægges et eget Havstykke til udelukkende Brug for Garn og et andet af omtrent samme Størrelse ved Siden af til udelukkende Brug for Natliner. Da det imidlertid rygtedes omkring i Været, at Havet skulde deles i Lighed med hvad der var Tilfælde i Ostloften, fremmodte den paafølgende Morgen Garnfiskerne i Masse og frabade sig paa det Indstændigste enhver saadan Foranstaltning, idet de anførte, at der aldrig tidligere havde været nogen Deling af Havet ved Stamjund uagtet Almuens Antal havde været større, og som Følge heraf bestemte jeg mig til idetmindste at vente noget med Delingen indtil der maatte komme fornøyet Begjering derom. Alle Parter fiskeede imidlertid godt, og da Linefiskerne ikke igjen bragte Spørgsmaalet paa Bane, blev ingen Deling foretaget, hvilket jeg har Grund til at antage ikke vakte Uilfredshed paa noget Hold.

Ogsaa fra Stene kom lignende Begjering og lignende Protest — endog af Fiskere, som dreve jaavel Garn- som Linebrug, — og Udfaldet blev som for Stamjunds Bedkommende.

Endelig blev der ogsaa fra Ure, hvor Garnfiskernes Antal dog var forholdsvis ringe, begjert Deling af Havet, men til begge Parter's Uilfredshed blev Sagen her ordnet ved frivillig Overenskomst, hvorefter Garnfiskerne vedtog at benytte den vestlige Deel af Havstrækningen og Natlinefiskerne den østlige.

Fra andre eller flere Steder blev der under dette Fiske ikke fremsat Begjering om Havdeling.

Efterfølgende Tabeller udvise Resultaterne af Opsynets Optælling af Fiskere, Baade, Fartøier, osv.

Table I.

Fortegnelse

over Antallet af antegnede Waadmandsfaber og Viffere, udvifende disses Hjemsteder og Fordeling ved de forskjellige Slags Redskaber.

Fra hvilket Præfektied.	Garn.			Kline.			Dybsøgn.		Samlet Antal.			
	Wand.	Faber.	Waade.	Wand.	Waadmands Faber.	Waade.	Wand.	Waade		Viffere.	Waadmands Faber.	Eent.
								med Kliner.	uden Kliner.			
Kalejunds By	-	-	-	-	-	-	3	-	1	3	1	1
Thronshjems By	-	-	-	3	1	1	6	-	2	9	3	3
Luftebasen	-	-	-	10	3	3	-	-	-	10	3	3
Sælbo	-	-	-	-	-	-	3	1	-	3	1	1
Stadsbygden	70	14	14*	3	1	1	7	2	2	80	17	17
Viltauget	-	-	-	3	1	1	221	-	60	224	61	61
Vlojnu	-	-	-	-	-	-	20	-	6	20	6	6
Nafforden	6	1	1	6	2	2	80	1	22	92	26	26
Hjørner	-	-	-	3	1	1	9	-	3	12	4	4
Søndre Lshjems Amt	76	15	15	28	9	9	346	2	95	450	121	121

Nitterøen	-	-	-	-	-	-	19	-	6	23	7	7
Niderøen	-	-	-	-	-	-	8	-	2	8	2	2
Nestveden	-	-	-	10	3	3	7	1	1	17	5	5
Nerø	23	4	4	-	-	-	125	1	46	148	51	51
Nolverød og Sefø	70	12	12	10	2	2	169	-	78	249	92	92
Nordre Lshjems Amt	93	16	1	24	6	6	328	2	133	445	157	157
Binbølen	16	3	2	-	-	-	150	-	69	166	72	72
Brønø	135	24	4	66	18	18	499	7	219	700	268	268
Dege	126	24	26	303	68	69	-	-	-	303	68	69
Dejve	369	64	78	557	124	154	2	-	-	685	149	181
Elsting	52	9	13	143	32	35	39	-	14	551	110	127
Elv	489	84	87	177	41	42	36	-	14	265	64	69
Elven	588	90	94	6	2	2	2	-	36	497	87	90
Elvne	363	63	63	45	11	11	93	-	36	676	137	141
Elvnes	168	28	29	15	3	3	9	-	4	387	70	70
Elv	65	11	12	78	16	16	53	-	-	168	28	29
Elv	276	46	47	235	53	53	107	1	41	618	141	142
Elv	183	30	48	315	70	85	12	-	6	510	106	139
Elv	121	23	31	31	6	9	3	-	1	155	30	41
Elv	486	82	94	224	57	67	8	-	3	718	142	164
Elv	393	66	66	18	4	4	6	-	1	414	71	73
Elv	81	13	19	293	66	78	16	-	6	390	85	103

Golven	97	17	28	377	84	90	21	-	9	495	110	127
Stegen	79	13	25	506	117	133	50	1	22	635	153	181
Hannemo	49	8	10	360	88	94	20	-	8	429	104	112
Lødingen	88	16	21	423	149	158	4	2	-	515	167	181
Lysfjorden	-	-	-	209	56	59	2	-	1	211	57	60
Voten	120	20	22	469	129	155	32	6	7	621	162	190
Vangen	53	9	11	843	248	283	18	1	7	914	265	302
Borge	20	3	4	87	20	21	-	-	-	107	23	25
Bustnes	77	14	26	893	199	232	3	-	1	973	214	259
Blakkad	124	21	29	464	106	142	-	-	-	588	127	171
Hadjel	5	1	1	696	183	206	-	-	-	701	184	207
By	-	-	-	6	2	2	-	-	-	6	2	2
Dverberg	-	-	-	8	3	3	24	2	6	32	11	11
Sorland	47	8	11	112	30	37	-	-	-	159	38	48
Nordlands Amt	4620	790	922	7959	1985	2263	1206	20	498	13785	3293	3703
Trondenes	599	100	118	170	46	47	7	-	3	776	149	168
Roadsfjord	293	49	51	59	18	18	40	3	13	392	83	85
Boskad	311	52	68	775	188	194	37	10	3	1123	253	275
Trang	93	16	32	274	66	75	14	1	4	381	87	112
Leinig	191	32	44	270	73	94	25	3	6	486	114	147
Maatselven	6	1	2	3	1	2	2	1	-	11	3	5
Walsfjorden	19	3	3	228	57	57	6	3	3	253	63	63
Malangen	-	-	-	20	5	5	3	1	-	23	6	6

Berg og Torffen	-	-	-	5	2	2	-	-	-	5	2	2	
Tronsø	6	1	1	240	65	65	36	9	4	282	79	79	
Tronsølandet	-	-	-	14	3	3	9	3	-	23	6	6	
Karlsø	-	-	-	28	7	7	12	3	2	40	12	12	
Lyngen	35	7	7	294	73	73	-	-	-	329	80	80	
Esfjervø	-	-	-	29	7	7	-	-	-	29	7	7	
Tronsø Amt	1553	261	326	2409	611	649	191	34	38	4153	944	1047	
Wadsø By	-	-	-	4	1	1	-	-	-	4	1	1	
Maletjunds By	-	-	-	Re capitulation.			-	-	-	-	-	-	
Søndre Th. hjemst. Amt	76	15	15	28	9	9	346	2	95	450	121	121	
Nordre Do.	93	16	16	24	6	6	328	2	133	445	157	157	
Nordlands Do.	4620	790	922	7959	1985	2263	1206	20	498	13785	3293	3703	
Tronsø Do.	1553	261	326	2409	611	649	191	34	38	4153	944	1047	
Wadsø By	-	-	-	4	1	1	-	-	-	4	1	1	
Tilfammen	6342	1082	1279	193	10424	2612	2928	2074	58	765	18840	4517	5030

Table II.

Fortegnelse

over Antallet af de i de forskellige Vær antegnede Vaadmandskaber og Viffere samt disses Fordeling ved de forskellige Slags Redskaber.

Fiskerislokket i Lofoten.	Garn.			Line.			Dybteagn.			Samlet Antal.			
	Vand.	Vaadmands Fabrik.	Vaade.	Garnbaade ubru- kede med Liner.	Vand.	Vaadmands Fabrik.	Vaade.	Vand.	med Liner.	uden Liner.	Viffere.	Vaadmands Fabrik.	Vaade.
Brettesnes	4	1	2	1	30	11	17	-	-	-	34	12	19
Stranden og Gulds- brandsø	439	73	88	1	516	132	138	218	5	89	1173	299	320
Skjoldvær	12	2	2	-	4	2	3	-	-	-	16	4	5
Dinesfjorden, Od- vær og Helle	34	6	9	3	1083	406	442	18	1	5	1135	418	457
Øvolvær med Jan	340	58	73	-	354	113	121	99	20	19	793	210	233
Rebelaag	812	138	140	-	364	97	102	109	13	33	1285	281	288
Storvaagen	749	126	128	1	162	44	44	456	6	200	1367	376	378
Ørsvaag	230	39	44	9	259	62	64	86	-	38	575	139	146
Ørsnes	118	20	31	3	371	89	129	12	3	1	501	113	164

Høpen og Kalle	327	56	81	9	504	112	164	8	-	4	839	172	249
Henningsvær, Vest- vaag og Guldbvg	1460	248	306	45	1925	427	435	599	1	193	3984	869	935
Vindhavn og Øerne	195	33	39	2	243	62	66	3	-	1	441	96	106
Øvarholt, Stamfjund og Øsøen	768	131	139	8	1113	267	280	149	6	49	2030	453	474
Øene (nedre og øvre)	295	50	61	6	413	100	113	237	2	102	945	254	278
Øre	90	16	29	26	467	112	118	60	-	25	617	153	172
Ørsfjund, Ørands- holmen og Sandfjund	36	7	13	5	258	58	72	-	-	-	294	65	85
Østfjard	5	1	1	-	734	163	171	13	-	4	752	168	176
Østmo og Østfjord	12	2	2	1	411	89	90	4	-	2	427	93	94
Øund og Øestland	130	22	28	22	139	33	40	-	-	-	269	55	68
Øene, Øavns og Øe- nissø	84	14	17	12	552	123	154	3	1	-	639	138	172
Østfenes	154	29	31	29	23	5	7	-	-	-	177	34	38
Østvaagen	42	9	13	9	190	40	59	-	-	-	232	49	72
Øla, Øind, Øestfjard og Øut	6	1	2	1	309	65	99	-	-	-	315	66	101
Tilfammen	6342	1082	1279	193	10424	2612	2928	2074	58	765	18840	4517	5030

Label III.

Kortegnelse

over Sjøbefartøier og Bygdefarsjægter, forsamlede i Lofoten den 16de Marts 1870, distes Hjemsted, Dregtighed, Antal af Besætning m. m.

Hjemsted.	Eiendommert eller Bolens.		Skup.	Jagt.	Sægtgaleas eller Sægt.		Samtlige Gæstetøiers		Dregtighed i		Gjennemsnit af	
	Fornært eller Bolens.	Skup.			Sjøløber	Hygde- fars.	Føtte.	Antal.	Rests- ning.	Samlet	Ønder.	Bevæ- ning pr. tighed i
Bergen	1	22	-	-	-	134	11750	5,6	490			
Nalehund	3	6	-	-	8	39	3650	4,9	460			
Christianshund	5	16	51	-	22	120	9780	5,0	410			
Thronbjørn	6	6	1	-	64	312	31610	4,9	480			
Wodø	1	6	1	-	10	41	3370	4,1	340			
Gndherred	1	6	11	-	7	28	3000	4,0	430			
Orlandet og Lofoten	1	6	11	-	19	75	7900	3,9	420			
Namdalen	1	4	1	-	5	26	2250	5,2	450			
Helseland	1	16	22	19	2	60	32950	3,5	550			
Salten	5	42	14	7	5	75	34100	4,4	450			
Lofoten og Vesteraalen	3	12	14	-	1	30	125	14550	4,1	480		
Senjen og Tromsø	2	14	4	-	5	106	8850	4,2	350			
Tilfammen	21	148	131	26	17	351	1547163760	—	—			

Label IV. Sjøbefartøiernes Fordeling i Distriktskriftet den 16de Marts 1870.

Slags Fartoi.	Distriktskriftet den 16de Marts 1870.															
	Øraalen.	Ølveer.	Ørvaagen.	Ørsvaag.	Ørønes.	Ørningsvær.	Øraamfjunt, Ørt- vaag og Øerne.	Ørene.	Øre.	Ørtfjundet.	Ørtfjorb.	Ønd.	Ørne.	Øvans.	Ørvaagen.	Ørtfammen.
Øfornært eller Øa- leas	-	1	-	1	-	1	8	5	-	-	-	2	-	-	-	21
Økup	-	-	-	2	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	1	8
Øjagt	2	1	-	3	1	28	37	25	11	5	3	4	5	1	7	148
Øjøbefarsjægt	-	1	-	-	-	33	31	31	8	2	3	3	-	1	6	131
Øbygdefarsjægt	-	-	3	2	-	7	1	6	-	-	-	-	-	-	2	26
Øfotte	-	-	-	1	-	1	3	4	1	-	2	-	1	-	2	17
Tilfammen	2	3	3	9	1	71	83	72	20	7	35	10	9	6	2	351

Ved at sammenligne Antallet af Fiskere efter foranstaaende Tabeller med det forrige Aar fremgaar det, at der iaar skulde have været 436 Baadmandstaber eller til sammen 1831 Mand mindre end forrige Aar og at Garnfiskernes Antal skulde have aftaget med 975 Mand eller 162 Baadmandstaber, Linefiskernes med 625 Mand eller 149 Baadmandstaber og Dybsagufiskernes med 231 Mand eller 125 Baadmandstaber. Formindskelsen falder med 49 Mand paa Nordre Thronhjems Amt med 540 paa Nordlands og med 1285 paa Tromsø Amt, hvorimod der fra Søndre Thronhjems Amt skulde have været 36 Mand flere end forrige Aar. Skjønt den Formindskelse, som Optællingen viser, er noget større end den i Virkeligheden har været, da endel Baade nordensfra havde begivet sig hjem for at deltage i Fisket i Senjen allerede før Optællingen foretoges, har dog en saa stor Afstagen i Fiskernes Antal fra et Aar til et andet ialfsald i den senere Tid ikke fundet Sted. Den har fornemmelig sin Grund i de rige Sildefiskerier, som mod Slutningen af forrige Aar faldt saavel paa Helgeland som i Salten. Denne Omstændighed er imidlertid ikke enestaaende for Lofotfisket, thi en forholdsvis endnu større Afstagen har fundet Sted i den til Finmarkfisket søgende Almue, hvilket vel væsentligt skriver sig fra de samme Aarsager. Skulde Sildefiskerierne fremdeles slaa til og Forholdene maatte blive ligesaa gunstige som i Vinter for Streifiskerierne i Senjen, paa Lofotens Ødreside og i Rindalen, er det at antage, at de til Lofoten søgende Fiskeres Antal endnu i nogen Grad vil komme til at aftage. Naar Afkastningen af Fiskerierne udenfor Lofoten atter bliver mindre, ville Fiskerne igjen søge tilbage dertil og paa Havstrækningerne udenfor Lofotørerne er der Plads nok til en meget større Almue end den, som endnu nogenstunde har drevet Fiske der. Som det af Optællingen vil sees har Garnfiskernes Antal — saaledes som i forrige Aarsberetning forudsat — aftaget stærkest, men heri foregik dog allerede under Fisket en Forandring, idet flere Linefiskere — som før anført — ombyttede deres Liner med Garn. Til næste Fiske vil der sandsynligvis indfinde sig forholdsvis flere Garnfiskere.

De til Lofotfisket søgende Fartøiers Antal er ifølge Optællingen ligeledes formindsket med 26 Stk. mod Antallet i forrige Aar.

Det samlede Antal Fiskere og Fartøifolk, som søgte til Lofotfisket dette Aar, skulde efter de foretagne Tællinger have udgjort i det Hele 20,387 Mand mod 22,492 Mand forrige Aar. Det er imidlertid herved at erindre, at de foretagne Optegnelser især paa Grund af Almuens Flytning fra Sted til andet nødvendigtvis ikke kunne blive aldeles nøiagtige.

Som det Kongelige Departement meddeelt under 14de April kan det i Lofoten til den Tid opskuede Kvantum Fisk anslaaes til omtrent 2½ Millioner, hvoraf omtrent 11 Millioner vare bragte i Salt for at virkes til Klippfisk, og omtrent 10 Millioner vare hængte til Rundfisk samt at Resten eller omtrent ½ Million antages at være forbrugt til Fortæring under Fisket af den fiske Almue samt til Forjendelse til Husbrug omkring i Distrikterne. Det Parti Fisk, der blev opfisket efter Paasse, da Opshænet var traadt ud af Virksomhed, og som ikke er medregnet i foranstaaende Opgaver, maa formentlig kunne anslaaes til minst ¼ Million, og af dette Parti er der antagelig virket omtrent ligemeget til Klippfisk som til Rundfisk.

Med Hensyn til at alle Talstørrelser her ere anførte alene efter den almindelige Regningsmaade uden Anførsel og saa af hvad de vilde udgjøre i store Tusinder, skal jeg tillade mig Bemærkning om, at saa er sleet fordi den dobbelte Regningsmaade har vist sig oftere at føre til Feiltagelse af Ræjere udenfor Fiskestrøket.

Maaget det samlede Udbytte af dette Aars Lofotfiske ickens er lidet større end hvad Opshænet opgav for forrige Fiskes Vedkommende, vil Udbyttet dog ved Udskibningen komme til at vise sig ikke ubetydeligt større paa Grund af Fiskens jevne Størrelse og bedre Kvalitet. Under hele Fisket var nemlig Fisken ualmindelig stor og leverholdig, saa at i Begyndelsen af Fisket 200 indtil 250 Stk. Garnfisk og 300 à 350 Stk. Linefisk gave en Lønde Lever. Mod Fiskers Slutning, da Fisken altid bliver noget magrere og mindre leverholdig, kan det antages, at 400 à 500

Stfr. Garnfisk, 550 à 600 Stfr. Rinefisk og 650 à 700 Stfr. Snørefisk have givet 1 Tønde Lever. Efter Salterens Formening var Antallet af Fisk paa en Ladning iaar paa de fleste Steder omtrent 10 pCt. mindre end i de nærmest foregaaende Aar. Det kan antages, at 350 Stfr. Fisk gjennemsnitligt have givet 1 Tønde Lever, at 18 à 21 Stfr. ville give en Bog Klipfisk og 24 à 26 Stfr. en Bog Rundfisk. Det udbragte Tranparti kan formentlig anslaaes til omtr. 30,000 Tdr. og Rognpartiet til omtr. 20,000 Tdr. Der blev virket noget over 200 Tdr. Medicintran og indsamlet 5 à 6 Millioner Fiskhoveder til Guano.

Af Udbyttet af 1869 Aars Lofotfiske, der samlet ansløges til omtrent 20½ Millioner blev det antaget, at omtrent 12 Millioner vare virkede til Klipfisk og omtrent 8 Millioner vare hjaeldhængte. Gjennem Medicinalfondets Kassjerer er modtaget følgende:

O p g a v e

over Medicinalafgift til Nordlands og Tromsø Amtskommuner for Aaret 1869.

Efter de fra Toldstederne modtagne Fortegnelser med Bilage har Afgifterne i det Hele udgjort 17,750 Sp. 47 f, som falder paa efternævnte Produkter omtrent saaledes:

351,990 Tdr. Sild à 2 f pr. Td.		
	5866 Sp. 60 f.	
8,733000 eller 87,360 ft.		
Hdr. Klipfisk à 4 f		
pr. Hdr.	2912	— 24
63 Td. saltet Fisk à 2 f		
pr. Td.	1	— 6
12000 Boger anden i Jar-		
tvi saltet Fisk à ¼ f pr. B.	33	— 40
34600 Td. Tran à 12		
f pr. Td.	3460	—
20020 — Rogn à 1½ f		
pr. Td.	250	— 30
627,247 Boger Lørfisk		
à 1 f pr. Bog	5227	— 7

Balance 17750 Sp. 47 f.

Følge denne Opgave skulde Klipfiskpartiet have udgjort 10½ Millioner. Antages det, at 27 à 28 Stfr. Fisk gjennemsnitligt have givet en Bog Rundfisk, skulde der i det Hele være virket omtrent 17½ Millioner af den Slags Vare. Udbyttet af de Fiskerier, der drives andetsteds i Nordlands og Tromsø Amt, og hvilket hovedsagelig virkes til Rundfisk, kan vistnok efter hvad jeg har Grund til at antage under ingen Omstændighed have overstegit 8 Millioner, og efter Opgaven skulde der altsaa paa Dypfjordsdistriktet i Lofoten falde mindst 9½ Millioner. Udbyttet af forrige Aars Lofotfiske skulde altsaa naar der regnes hvad der er medgaaet til Fortæring under Fisket, have udgjort omtrent 19½ Millioner, og af de gjorte Overslag skulde Klipfiskpartiet have været omtrent 1½ Million for stort, hvorimod Rundfiskpartiet skulde have været omtrent 1¼ Million for lidet, og altsaa det samlede Udbytte af forrige Aars Fiske paa ¼ Million nær rigtigt.

Af Overslag over Fiskepartierne vanskeligt kunne blive ganske uviagtige har væsenligt sin Forklaringsgrund i de iæregne Forholde, hvorunder Fisket foregaaer, og de deraf følgende store Vanskeligheder, som ere forbunden med at tilveiebringe en endog nogenlunde paalidelig Opgave over Rundfiskpartiet, idet Fisket drives paa en større Strækning og Fiskehjaelder ofte anbringes paa meget affidesliggende Steder, og det hændes endog, at Fisk af Mangel paa Hjaeldbrug i Fiskedistriktet udføres til Steder udenfor samme og hjaeldhænges der. Da som Følge heraf Rundfiskpartierne i Regelen have været for lavt anslaaede, er det ogsaa antaget, at større Partier ere faldte, end virkelig har været Tilfældet, idet det ikke vel lader sig forudsætte, at det altid skulde lykkes at komme efter alle de Partier, som faldes dels i Fartøier og dels paa Land.

Paa de fleste Steder var Fiskeprisen i Begyndelsen af Fisket 20 Ort eller noget derover pr. 120 Stfr. I Henningsvær var den allerede i Januar Maaned oppe i 30 Ort og inden Udgangen af Maanedens stod Garnfiskten i 33 Ort. Mange Kjøbefartøiers Ankomst dertil først i Februar bragte Fiskeprisen endmere i Beiret, saaledes at der den 9de betaltes 33 — 34 Ort for Rinefisk og 35 Ort

for Garnfisk. Den steg fremdeles indtil i Begyndelsen af Marts, da Linefisket betaltes med 36½ Ort, Garnfisk med 38½ og Snorefisk med 33 Ort. Fra Midten af Marts faldt den igjen Noget. Østenfor Henningsvær holdt Prisen paa det ubetydelige Parti, som der blev opfisket, sig stadig omkring 30 Ort. I Vestlofoten var den noget lavere end i Henningsvær, og kun undtagelsesvis gik den i Stamfjund og Stene over 30 Ort for Snorefisk, 32 for Linefisk og 34 Ort for Garnfisk. Vestenfor Ure holdt den sig endnu lavere. Gjennemsnitsprisen kan for dette Fiske antagelig sættes til 30 Ort eller maaske noget derover. For ferst Lever af Linefisk til Medicintran betaltes 6 a 6½ Spd. og Garnfisk 7 a 7½ Spd. pr. Td. For almindelig Lever, hvoraaf der især af Almue hjemmehørende nordenfor Lofoten forinden dens Afreise sælges endel, betaltes 5½ til 6½ Spd. eller gjennemsnitlig 6 Spd. pr. Td.; Rogn betaltes med 8 indtil 10½ Spd. eller gjennemsnitlig 9 Spd. pr. Td. og Fiskehoveder med 12 à 14 p. 120 Stk.

Efter forantraaende Opgaver over de iaar opfiskede Kvanta, er dette Aars Lofotfiske at ansee som et godt Middelfiske, men naar der videre tages Hensyn til de sædvanlig høie Priser især paa Fisk og Rogn, til det ubetydelige Rædskabsstab samt til at Almuen var noget saatalligere, bliver Fisket for dennes Vedkommende et mere end almindeligt lønrende. Efter Fiskets Gang og Bestaafenhed var det en Sælsfølge, at Udbyttet maatte falde mere ujevnt end sædvanligt. For den Almue, som havde søgt til Ostlofoten og forblev liggende der indtil Midten af Marts, blev Udbyttet kun misligt, ligesom ogsaa for de Linefiskere, som havde vanskeligt ved at skaffe sig Agn, og for de til Finmarken bestemte Fiskere, hvis Ophold i Vestlofoten kun blev af kort Varighed. Enkelte Fiskere fra Senjen forlode endog Lofoten uden at have gjort noget Fiske. Udbyttet var bedst for dem, som stadig havde haft Tilhold i Vestlofoten, især Garnfiskerne. Ligesom de Linefiskere, som havde begyndt Fisket tidligt, i Regelen havde gode Lodder, saaledes var der paa den anden Side vistnok Mange, som sluttede Fisket med direkte Tab. Af de dygtigere Snorefiskere i Henningsvær vides mange, hvis Netto-Udbytte var fra 37 til 52 Spd.

pr. Mand. Blandt Garnfiskerne er der ikke saa faa, hvis Fortjeneste gaar op til 100 Spd. pr. Mand og derover. For de Fiskeres Vedkommende, som havde haft stadigt Tilhold i Stamfjund og Stene, kan Gjennemsnitsloden for Garnbrugere sættes til 70 Spd. og for Linebrugere til 45 Spd. I Verene paa Strætningen fra Stene til Sund, hvor Fiskerens Fortjeneste i Vinter vistnok faldt større end andetsteds i Lofoten, var der flere Garnfiskere, hvis Lodder gik op til ikke langt fra 200 Spd. og for Linefiskerens Vedkommende var Fortjenesten fra 125 til 140 Spd. pr. Mand. For de Fiskere, som roede i de vestlige Vær, kan Gjennemsnitsudbyttet ansættes til 85 Spd. pr. Mand. Som en Undtagelse kan anføres, at de største Lodder her iaar faldt paa Hjemfolk.

I en stor Del af Februar Maaned, nemlig fra 12te til 25de, var Veiret meget hinderligt for Fisket, hvormod det i den øvrige Fiskeetid maa siges i det Hele taget at have været temmelig roligt og gunstigt for Bedriften. Noget voldsom Storm, som foraarjagede Ulykker paa Farvøier eller Vaade, indtraf ikke, ligesom de Storme, som fandt Sted, heller ikke vare langvarige. Ved Henningsvær indtraf under hele Fisket ifkuns 14 Dage, paa hvilket ingen Vaade kunde komme paa Soen, ved Stamfjund 15 og ved Reine 24, men forøvrigt var der jo ogsaa mange Dage, paa hvilke ifkuns Linefiskere og de bedre bemandede Garnbaade kunne trække Rædskaber.

Naagtet det i Sammenligning med tidligere Vintres rolige Veir, indtraf dog mange Ulykkestilfælde, hvoraaf de fleste desværre vare forbundne med Tab af Menneskeliv. Efter hvad der kom til Ophynets Rundsstab omkom der ved Henningsvær 14 Mand, ved Stamfjund 7, ved Ure 1 og ved Balsfad 21, tilsammen 43 Mand. En Jagt fra Bodø forliste totalt under Opsejling til Henningsvær, men Besætningen reddedes ved Hjælp fra Land.

Tab af Fiskeredskaber var paa Grund af det rolige Veir under dette Fiske meget mindre end sædvanligt, Efter Stormdagene mellem 4de og 10de samt 29de og 30te Marts da der var stærk Strømsetning, fandt større Sammenvillinger af Viner Sted ved de vestligste

Vær, men da Redskaberne kunde bringes paa Land og samtlige Gieere vare tilstede, blev Tabet uden synderlig Betydning. Det blev i forrige Aarsberetning anført, at der vilde blive gjort Forsøg til Forandring i den Vidselighed ved Bedriften, at der benyttedes for lette Flestene paa Garnrætningerne, og i Vinter blev der blandt Garnrætterne i Stamfjund, jaaledes som vedlagte Aftryk ndviser, dannet en Forening, hvis Medlemmer forpligtede sig til at benytte jernbeslagne Flestene af en vis Vægt. Da Medlemmernes Antal ikke er saa lidet, og da der efter Foreningens Istandkommen var Mange, som udtalte sig for at vilde tiltræde den, er det at antage, at den vil blive af Varighed og komme til at virke gavnligt.

De Redskaber, der ikke bleve afhentede af vedkommende Gieere ved Fiskets Slutning og som ere beroende i Dpshynets Varetægt, ere ganske saa. De ere opbevarede paa de sædvanlige Steder, ligesom den paabudne Fortegnelse, af hvilken Aftryk vedlægges, er omjendt til Omdeling paa den almindelige Maade. Fra forrige Aar henligger ogsaa endnu endel bjergede Redskaber, da Antallet nemlig var saa ubetydeligt, at deres Udbringende antagelig ikke vilde være tilstrækkeligt til at dække Aufstitutionsomkostningerne. Regnskabet ndviser en Udgift ved bjergede Fiskeredskaber af 70 Spd. 103 ¢ samt en Indtægt af 157 Spd. 65 ¢.

Ligesom forrige Vinter var det ogsaa iaar Tilfældet, at en temmelig smitsom og tilbels ondartet Nervefeber herskede i de vestligte Fiskevær, men med Undtagelse heraf var Sundhedstilstanden blandt den fiskende Almue i det Hele taget tilfredsstillende. Jeg skal forøvrigt i denne Henseende tillade mig at henvise til de af vedkommende Læger gjennem Nordlands Amt indsendte Beretninger.

Dpshynet var i Virksomhed fra 17de Januar til 14de April. Da der endnu laa endel fremmede Fiskere tilbage i de vestligte Vær, forblev en Dpshynsbetjent dersteds indtil 23de April. Af Dpshynsbejenterne blev Lensmand Kjelsberg overdraget Dpshynet i Skraaven og Skoldvær; Lensmand Dpshyn i Svolvær og Ostnæssfjorden; Løitnant Juul overtog med Skuiten "Maasen" Dpshynet

i Kabelvaag, Storvaagen, Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle og havde til Assistance Dæksbaaden "Lunnen"; Løitnant Horn med Skuiten "Sommerfjilden" udførte Dpshynstjensten i Henningsvær, Løitnant Brodforb med Skuiten "Skreien" paa Strækningen fra Sunsofstrømmen til Urebjerget, indbefattende Fiskeværen Finhavn, Skoffelvigø, Valbergø, Stamfjund, Stene og Ure; Lensmand H. Olsen overtog Dpshynet i Balsfad og Ruffsfjord samt Lensmand Bentzen paa Strækningen derfra til Loftodden. Da — som foran oplyst — jaagdtjom hele Almuen fra Værene østfor Henningsvær flyttede vestover, blev det nødvendigt at forstærke Dpshynet i Vestlofoten, hvorfor Lensmand Dpshyn blev overdraget Dpshynet i Ure og Dæksbaaden "Lunnen" blev stationeret i Valbergø til Assistance for Dpshynsbetjenten i Stamfjund. Da denne Dpshynsstyrke fremdeles viste sig utilstrækkelig, idet Forretningernes Mængde i Stamfjund ikke tillod Dpshynsbetjenten dersteds at føre det fornødne Tilsyn i Stene, blev Lensmand E. Olsen engageret som Dpshynsbetjent og overdraget Dpshynet i Stene. Endvidere blev Lensmand Kjelsberg fra henimod Slutningen af Aarts overdraget Dpshynet i Sund og Resand, efter at han tidligere gennem nogen Tid havde været stationeret vorelvits i Skraaven og Svolvær.

Af de extraordinaire Dommere forrettede Cand. jur. Mathiesen i Østlofoten og Cand. jur. Theisen i Vestlofoten. Da der i Vestlofoten fandt mange Forretninger for Dommeren, maatte Dommer Mathiesen i nogen Tid give Assistance i Vestlofoten.

Af Dpshynet blev der decreteret ialt 45 Mulfter, nemlig: 1 for at have fisket uden Baadmærker, 8 for Forstyrrelse af den almindelige Rolighed, 25 for at have i ulovlig Tid begivet sig paa Sven til Udjætning eller Trækning, 3 for utilbørlig Behandling af Andenmands Redskab, 1 for Overstaaen af Redskab om Søndagen, 1 for utilbørlig Sætning af Redskab, 4 for Undladelse af at efterkomme Dpshynets Bestemmelser med Hensyn til Orden i Havn, 1 for urigtig Anbringelse af Flekmærket og 1 for ulovlig Handel. Af disse Mulfter

bleve 43 vedtagen ved Forelæggelsen, 1 efterat Politifag mod Vedkommende var paabegyndt og 1 Mulk blev ilagt ved Politiretsdom, der af Indstevnte er begjært appelleret. For 1 Mulk, der angik Forstyrrelse af den almindelige Rolighed, blev Eksekution afholdt uden at Udlæg erholdtes, hvorfor Decretet blev oversendt Nordlands Amt.

Dels efter Overenskomst i private Tvistigheder og dels efter Retsforlig blev der endvidere erlagt 4 Mulfter, hvoraf 2 tilfaldt Statskassen, 1 Vaagens og 1 til lige Deling mellem Buksnæs og Vego Fattigtasje.

De erlagte Mulsters Beløb udgjorde 113 Spd., hvoraf 105 Spd. tilfaldt Statskassen; af de øvrige 8 Spd. tilfaldt 6 Spd. Buksnæs, 1 Vaagens og 1 Vego Fattigtasje.

Der blev i det Hele optaget 22 Forhører, af hvilke 13 angik Tyveri, 7 Bedrageri, 1 Overtrædelse af Criminallovens Cap. 18 § 21 og 1 Ildspaaættelse. Af de optagne Forhører overgik 5 til Sagsbehandling overensstemmende med Lov af 6te Septbr. 1845 og paadømtes under Fisket.

Som ovenfor nævnt blev af Dommerne behandlet 2 Politifager, hvorhos der blev noteret 2 Søprotestier, optaget 2 Søforklaringer samt afholdt 1 Stjans- og Tærtforretning.

Statskassens Udgifter ved Opjyn og extraordinair Retspleie under Lofotfisket har i 1848 udgjort 7122 Spd. 25 $\frac{1}{2}$, der er noget over 300 Spd. mere end der er bevilget til Dækkelse af de aarlige Udgifter ved Opjynet. Denne Overfridelse er imidlertid ifftuns nominel, idet der nemlig — ikke at tale om det til Statskassen faldne Mulkbeløb 105 Spd. — er udbetalt til Telegrafering 832 Spd. 19 $\frac{1}{2}$, som igjen komne Statskassen til gode under en anden Konto. Telegrafliniens Udstrækning til Tromsø maatte — som allerede i forrige Beretning anført — medføre betydelig Stigning i Telegraferings-Udgifterne. Forøvrigt gav det ogsaa nogen forøget Udgift ved Opjynet, at Fisket faldt i Vestlofoten, hvorved det blev aldeles nødvendigt at ansætte en Opjynsbetjent flere end de paaregnede.

Ligejom tidligere blev der ogsaa i Vinter underholdt Dampskibsfart mellem Svobær og Moskenæs samt mellem Svobær og Stene i Bø, hvorhos Dampskibet anløb Bærø 4 Gange og Røst 1 Gang. I forrige Aarsberetning blev det antydet, at det sandsynligviis snart vilde vise sig nødvendigt at indskrænke den lokale Dampskibsfart udelukkende til Lofoten, og for dette Fiske blev den Forandring i Routen foretagen, at Lofotdampskibet fra Midten af Marts udelukkende anvendtes i Lofoten og udførte 2de Toure ugentlig mellem Svobær og Vestlofoten i Forbindelse med de nord- og sydfra kommende Dampskibe i Hovedrouten. Hvad Godstrafikken angaar, vare Forholdene i Vinter temmelig exceptionelle paa Grund af den store Forjendelse af Agnsild til Lofoten saavel nordjom sydfra, og naaget Lofotdampskibet gjorde et Par Extratoure mellem Svobær og Stamfjund, kunde det dog ikke undgaaes, at endel Pakgods blev opløstet i Svobær. Da Godsforsendelsen til og fra Vesteraalen derimod i Regelen er ubetydelig i Sammenligning med hvad den er i Lofoten, skulde jeg ansæe det nødvendigt, at det til at underholde Fart i Lofoten under Fisket bestemte Dampskib for Eftertiden bliver at anvende udelukkende i Lofoten, med Undtagelse af i Fiskets første Tid, da der uden væsentlig Ulempe vil kunne udføres enkelte Toure til Vesteraalen,

Saafernt Tilfældet bliver som der synes Grund til at antage, at Fisket i den nærmeste Aarrække kommer til hovedsagelig at falde i Vestlofoten og saagodtjom hele Almuen ligejom i Vinter søge dertil, vil det blive af stor Interesse at faa anbragt en Telegraffstation paa Strækningen mellem Stamfjund og Balstad, og jeg skulde ansæe Ure for at være det hensigtsmæssigste Sted hertil. Da Straavens Station for en stor Deel af Fisketiden viste sig at være overflødig, vilde det maasse være hensigtsmæssigt, naar Fisket foregaaer i Vestlofoten at ombytte den derværende Station med et Feldtapparat, saaledes at det Feldtapparat, som allerede have, mere udelukkende kunde anvendes i Vestlofoten.

For den til Lofotfisket søgende Almue vilde det være

af stor Interesse at faa oprettet en Telegrafstation i Grøts. Paa dette Sted ansamlles nemlig i Begyndelsen af Vinteren oftere flere Hundrede Vaade, der af Frygt for, at der under Vofotvæggen er Storm, skjont dette ofte ikke er Tilfældet, uden Nødvendighed kunne blive liggende over i længere Tid i Paavente af bedre Veir. Omvendt hænder det ogsaa ofte, at Fiskerne, naar de skulle rejse hjem, ikke turde tage over Fjorden af Frygt for, at der er Storm under Jndlandet. Og hvad der er end værre, al Venten naaget, hænder det ikke saa ganske sjældent, at Fiskere under Rejsen fra en af Kanterne blive overfaldte af Uveir, naar de nærme sig Land paa den anden Side af Fjorden. Telegrafstation i Grøts vilde ikke alene give megen Tidsbesparelse, men ogsaa bidrage til at færre Menneskeliv kom til at gaa tabt.

Naar Hovedfisket falder i Østlofoten, maa der selvfølgelig blive et uforholdsmæssigt stort Belæg af Fiskere paa Fiskehavet fremfor hvad nogeninde kan blive Tilfælde i Vestlofoten, hvor Fiskehavet er af langt større Udstrækning og hvor der er langt færre Steder skikkede til Fiskevær. Det var derfor ogsaa fornemmelig i Østlofoten, at de mangfoldige Almuens Bedrift hemmende Jndstrænkninger havde udviklet sig, og at der af de i disse, idetmindste efter egen Opfatning, interesserede Landeiere og Korbodeiere stræbedes med til nogen Grad at opretholde den tidligere Ordning indtil den endelig blev ophævet ved Loven af 1857. Og saaledes maatte det ogsaa være i Østlofoten at denne Lov, som gaar ud paa at sikre Almuen den frie Benyttelse af Havet og til den Ende maatte tilfidesætte hvad der gjennem flere Slægtled havde været betragtet som velerhvervede Rettigheder, maatte finde sin, ved Lovens Affattelse ikke uforudseede Modstand, der ganske naturligen søgte og fandt Støtte i Almuens ubevidste Frygt for hvad den nye Ordning kunde medføre, imedens Mængdens mindre Uafhængighed i økonomisk Henseende ikke blev uden Jndflydelse paa den Maade, hvorpaa Enkeltes Misnoie kunde faa lade sig tilhøne. Og jo mere indskrænket Havet var, des vanskeligere blev det at finde sig tilrette under Overgangen til en friere Tilstand, des-

mere maatte vistnok ogsaa endel Ulemper, der under en Bedrift som Fiskeriet ligejaalidt kunde undgaaes ved denne nye Ordning som ved nogenjomhelst anden, komme til at føles, imedens de langt større Ulemper, Fiskerne tidligere havde været udsat for, meget snart som sædvanligt gik i Forglemmelse.

Jmedens Almuen ikke desto mindre, som anført i mine tidligere Aarsberetninger, efterhaanden alt mere og mere forjonedes sig med den stede Forandring og kom til Erkjendelse af Fordelene ved, endogjaa Nødvendigheden af de i den nye Lov gjældende Frihedsprinciper, kunde det jaaledes ikke Andet end blive til Hjemmelse heraf, at i 1859, det Aar da Loven først jattes i Kraft, faldt Hovedfisket, efter i en Række af Aar at have været i Vestlofoten, atter i Østlofoten, og er vedblevet der alle de følgende Aar indtil dette. Efter hvad Erfaring tilfiger, er det imidlertid at antage, at Fisket nu igjen i en Aarrække vil falde hovedsagelig i Vestlofoten, og jeg nærer ikke ringeste Tvil om, at under de derværende Forholde ville Meningerne udvikle sig saaledes, at ikke alene der vil blive lidet eller intet hørt i den nærmeste Fremtid af Fiskeres Klager over Loven, men ogsaa at den Uvillie imod denne, som endnu for nogen Deel findes hos Almuen, vil komme til at forvinde under Erkjendelse af de store Fordele, som Havets frie Benyttelse giver, og ikke igjen lettelig vil kunne kaldes tillive, naar atter den Tid kommer tilbage, da Fisket bliver at søge fornemmelig i Østlofoten.